

Київський національний університет технологій та дизайну

Кафедра моди та стилю

ЗАТВЕРЖДУЮ

Декан факультету ММ

Наталія ОСТАПЕНКО

«28» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

галузь знань 12 Інформаційні технології

спеціальність 122 Комп'ютерні науки

освітня програма Комп'ютерні науки

Київ 2024

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Остапенко Наталія Валентинівна, декан факультету мистецтв і моди, д.т.н., проф.

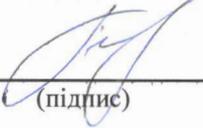
Схвалено Вченою Радою факультету мистецтв і моди

Протокол від «28» червня 2024 року №14

Декан факультету Наталія ОСТАПЕНКО
(підпис)

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри моди та стилю

Протокол від «26» червня 2024 року №14

Завідувач кафедри Тетяна СТРУМІНСЬКА
(підпис)

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань інформаційні технології Спеціальність комп'ютерні науки Рівень вищої освіти <u>третій (освітньо-науковий)</u>	обов'язкова	
Змістових модулів – 1		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
Загальна кількість годин – 120		10 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти:		22 год.	4 год.
аудиторних – 3		Лабораторні	
самостійної роботи здобувача вищої освіти – 9	год.	год.	
	Самостійна робота		
	88 год.	114 год.	
	Вид підсумкового контролю: залік (семестр 3)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
 для денної/вечірньої форми навчання – 32/88
 для заочної форми навчання – 6/114

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається із змістовного модуля: **Змістовий модуль 1.**

Мета курсу – оволодіння компетентностями: здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контексті; розв'язувати комплексні проблеми комп'ютерних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у галузі комп'ютерних наук та дотичні до неї міждисциплінарних проектах, демонструвати лідерство під час їх реалізації; аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку комп'ютерних наук та інформаційних технологій; наукові та / або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп'ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; аналізувати інформацію щодо поточного стану та трендів розвитку, інструментів та методів досліджень, наукових та інноваційних проектів з комп'ютерних наук; інноваційні комп'ютерні системи для підвищення ефективності різних галузей виробництва, зокрема легкої промисловості.

Результати навчання дисципліни:

розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми механічної інженерії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;

знати: основні характеристики та класифікації об'єктів права інтелектуальної власності та етапи життєвого циклу об'єктів права інтелектуальної власності, уявлення про вимоги сфери діяльності; норми законодавства про авторське право; принципи академічної доброчесності під час провадження наукової (творчої) діяльності; основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності при оформленні права інтелектуальної власності та комерціалізації результатів наукових досліджень; основні завдання трансферу технологій у життєвому циклі інновації; нормативно-правової бази трансферу технологій; особливості управління інтелектуальною власністю; питання захисту прав інтелектуальної власності у міжнародних проектах і програмах;

вміти: планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з галузевого машинобудування та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; здійснювати науковий пошук, досліджувати і правильно формувати ознаки новизни в об'єктах, які розробляються; складати ліцензійні та інші договори щодо передання та відчуження (продажу) прав на об'єкти інтелектуальної власності, здійснювати процедуру подання заявки та її експертну оцінку, орієнтуватися в сучасних тенденціях та потребах суспільства, застосовувати основні положення чинних нормативно-правових актів з питань академічної доброчесності при оформленні права інтелектуальної власності та комерціалізації результатів наукових досліджень; обґрунтовувати теоретичну доцільність та практичну ефективність впровадження результатів проектного аналізу; аналізувати ефективність використаних прийомів та засобів розробки, якості завершеного завдання;

здатен продемонструвати: управління об'єктами права інтелектуальної власності; вміння самостійно виконувати наукові дослідження та коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; проведення оцінки витрат, пов'язаних з придбанням технологій, інформаційного пошуку, порівняння і вибору технологій; виконання міжнародних наукових проектів в Україні;

володіти навичками: розробки проектної ідеї; презентування, обговорення та захисту власних поглядів в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією, в тому числі в іншомовному середовищі; доброчесно оформляти результати наукових досліджень, створювати й оформляти об'єкти права інтелектуальної власності; працювати в

групі з відбору об'єктів інтелектуальної власності для їх комерціалізації.

Програмні результати навчання: ЗК2, ЗК3, ЗК4, ФК4, ФК6, ПРН7, ПРН11, ПРН12

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити, постреквізити): філософія науки і методологія досліджень, іноземна мова для академічних цілей, інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях, педагогічна майстерність у вищій школі.

Зміст дисципліни: **Тема 1.** Об'єкти права інтелектуальної власності. Принципи їх системного проєктування. Визначення та особливості захисту прав інтелектуальної власності. Сучасні методи та інструменти наукової /мистецької діяльності. **Тема 2.** Управління об'єктом права інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності. Закономірності розвитку об'єктів права інтелектуальної власності. **Тема 3.** Мета та основні способи комерціалізації. Використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві. Комплексні рішення на основі впровадження результатів аналізу. **Тема 4.** Дослідження в трансфері технологій. Національний та міжнародний контекст. Створення інноваційного бізнесу. Оцінка розвитку галузі для трансферу технології на основі системного світогляду. Оцінка зрілості ринку технологій. Узагальнення інформації, аналіз та критичне оцінювання конкурентної позиції запропонованої технології, ринку їх збуту.

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація.

Форми навчання: денна, заочна, вечірня.

Методи навчання: словесні, пояснювально-демонстраційні, репродуктивні, дослідницькі, метод проблемного викладання.

Методи контролю: усний (усне опитування), письмовий (контрольне завдання, реферативне дослідження), тестовий контроль.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 3).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання: презентації, тести, питання для поточного та підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 3

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Об'єкти права інтелектуальної власності.

Принципи їх системного проєктування. Визначення та особливості захисту прав інтелектуальної власності. Сучасні методи та інструменти наукової /мистецької діяльності.

Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права та суміжних прав. Визначення та особливості захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 2. Управління об'єктом права інтелектуальної власності.

Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності. Закономірності розвитку об'єктів права інтелектуальної власності. Управління об'єктом права інтелектуальної власності на етапі його створення, набуття прав, використання прав, захисту прав та на етапі утилізації.

Тема 3. Мета та основні способи комерціалізації

Використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві. Передача (продаж) прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Комплексні рішення на основі впровадження результатів аналізу. Внесення інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства. Моделі оцінки вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Постановка інтелектуальної власності на бухгалтерський облік.

Тема 4. Дослідження в трансфері технологій.

Національний та міжнародний контекст. Створення інноваційного бізнесу. Оцінка розвитку галузі для трансферу технології на основі системного світогляду. Оцінка зрілості ринку технологій. Узагальнення інформації, аналіз та критичне оцінювання конкурентної позиції запропонованої технології, ринку їх збуту.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин													
	Денна форма здобуття вищої освіти							Заочна форма здобуття вищої освіти						
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:					
		л	пр	лаб	сем	інд	СРС		л	пр	лаб	сем	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Семестр 3. Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Об'єкти права інтелектуальної власності	31	2	6	–	–	–	23	39	2	1	–	–	–	36
Тема 2. Управління об'єктом права інтелектуальної власності	33	2	8	–	–	–	23	40	–	2	–	–	–	38
Тема 3. Мета та основні способи комерціалізації	36	4	8	–	–	–	24	25	–	1	–	–	–	25
Тема 4. Дослідження в трансфері технологій.	20	2	–	–	–	–	18	15	–	–	–	–	–	15
Всього годин	120	10	22	–	–	–	88	120	2	4	–	–	–	114

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична робота №1. Оформлення заявки на промисловий зразок	6
2	Практична робота №2. Оформлення заявки на винахід (корисну модель)	8
3	Практична робота №3. Оформлення ліцензійного договору	8
	Всього	22

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних робіт №1-3.	30
2	Виконання самостійних робіт №1, №2, №3	46
3	Підготовка до підсумкового контролю	12
	Всього	88

7 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПРАНТИ

Поточне оцінювання та самостійна робота				МК (тестовий)	Сума
T1	T2	T3	T4		
28	36	12	14	10	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	Усього
Виконання і захист практичних робіт	28	36	12	-	76
Презентації	-	-	-	14	14
Модульний контроль	10				10
Всього з дисципліни					100

Критерії оцінювання виконання і захисту практичних робіт

Оцінювання виконання і захисту практичних робіт дисципліни відбувається у балах, які різняться в межах кожної теми дисципліни залежно від обсягу і значимості (мінімальним є 1 бал). Розрахунок кількості балів, округлених до цілого числа, здійснюється у відсотковому відношенні до максимального балу кожної з тем.

Оцінка (відсоток від максимального балу)	Критерії оцінювання виконання і захисту практичних робіт
90-100 %	оцінюється практична робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом; вільно, самостійно та аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного матеріалу та практичних завдань; вільно користується спеціальною науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки; демонструє високий рівень виконання практичних навичок.
70-89 %	оцінюється практична робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, користується спеціальною науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
30-69 %	оцінюється практична робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає істотні неточності та помилки, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.
1-29 %	оцінюється практична робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, а в окремих випадках – не розуміє матеріалу поточної теми. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.

Критерії оцінювання презентації

Оцінювання презентації здійснюється за 14-бальною шкалою в межах четвертої теми дисципліни.

Бали	Критерії оцінювання при виконанні презентації
12-14	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо тема розкрита повно, з авторським внеском; слайди легко читаються; достатня кількість ілюстрацій, що

	розкривають тему, в основному авторські; ретельно, аргументовано і повно виконано всі завдання, продемонстровано глибокі, узагальнені знання і розуміння вивченого матеріалу.
9-11	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо тема розкрита повно; слайди легко читаються; достатня кількість ілюстрацій, що розкривають тему, в т.ч. авторські; аргументовано виконано всі завдання, продемонстровано узагальнені знання і розуміння вивченого матеріалу.
6-8	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо тема розкрита недостатньо повно; більшість слайдів легко читаються; достатня кількість ілюстрацій, що розкривають тему; недостатньо послідовно виконано завдання, продемонстровано знання і розуміння вивченого матеріалу.
4-5	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо тема розкрита частково; деякі слайди складно читаються; ілюстрації за змістом або якістю частково розкривають тему; недостатньо послідовно і з неточностями виконано завдання, має недостатні знання і засвоєння вивченого матеріалу.
1-3	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо тема неповно розкрита; слайди складно читаються; ілюстрації загалом не відповідають темі презентації; завдання виконано непослідовно, не у повному обсязі і з грубими помилками..
0	оцінюється презентація здобувача вищої освіти, якщо він не виконує завдання роботи.

Критерії оцінювання модульного контролю

Оцінювання модульного контролю здійснюється за 10-бальною шкалою у вигляді тесту у Модульному середовищі освітнього процесу КНУТД (МСОП КНУТД) та становить 0,5 бали за кожну правильну відповідь.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /залику/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8 ПОЛІТИКА КУРСУ

- 8.1.Обов'язкове дотримання академічної доброчесності аспірантами, а саме:
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- 8.2.Допускається визнання результатів навчання аспірантами, отриманих у неформальній (інформальній) освіті за наявності правоохоронних документів на промисловий зразок, на винахід/корисну модель, ліцензійного та інших договорів, а також документів, які підтверджують результати навчання.
- 8.3.Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожну практичну роботу і модульний контроль.
- 8.4.Перенесення терміну здачі робіт:
- з поважних причин – можливе без зниження максимального балу за роботи за умови завчасного повідомлення про причину затримки та строки перенесення здачі роботи викладача особисто або через старосту групи;
 - без поважних причин – можливе зі зниженням максимального балу за роботи та оцінка за залік з дисципліни не може бути вище «задовільно».
- 8.5.При виявленні плагіату робота підлягає переробці зі зниженням максимального балу.
- 8.6.Пропущені заняття підлягають відпрацюванню за умови проходження тестування з позитивним результатом (60-100балів).

9 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1. Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень.** Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни "Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень" для аспірантів спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 022 Дизайн; 051 Економіка; 073 Менеджмент; 075 Маркетинг; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 081 Право; 122 Комп'ютерні науки; 132 Матеріалознавство; 133 Галузеве машинобудування; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 161 Хімічні технології та інженерія; 182 Технології легкої промисловості; 226 Фармація, промислова фармація всіх форм навчання/ Упор.: М.В. Колосніченко, Н.В. Остапенко. К.: КНУТД, 2021. 46 с.
- 2. Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень.** Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з дисципліни "Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень" для аспірантів спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 022 Дизайн; 051 Економіка; 073 Менеджмент; 075 Маркетинг; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 081 Право; 122 Комп'ютерні науки; 132 Матеріалознавство; 133 Галузеве машинобудування; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 161 Хімічні технології та інженерія; 182 Технології легкої промисловості; 226 Фармація, промислова фармація всіх форм навчання/ Упор.: Н.В. Остапенко, М.В. Колосніченко. К.: КНУТД, 2021. 11 с.
- 3. Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень:** Конспект лекцій для аспірантів спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 022 Дизайн; 051 Економіка; 073 Менеджмент; 075 Маркетинг; 076 Підприємництво,

торгівля та біржова діяльність; 081 Право; 122 Комп'ютерні науки; 132 Матеріалознавство; 133 Галузеве машинобудування; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 161 Хімічні технології та інженерія; 182 Технології легкої промисловості; 226 Фармація, промислова фармація всіх форм навчання/ Упор.: М.В. Колосніченко, Н.В. Остапенко. К.: КНУТД, 2021. 57 с.

10 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основна

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
2. Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: підручник / А. Г. Данилкович, Б. М. Злотенко. Київ : КНУТД, 2017. 433 с.
3. Укрпатент [Ел.ресурс] : Режим доступу: <https://ukrpatent.org> Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент)
4. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
5. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність. практ. посібник. Упоряд.: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. Центр учбової літератури: Київ, 2019. 223 с.
6. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
7. Наукова діяльність. Патентознавство. Інтелектуальна власність. Підручник / Укладасі: Г.О. Оборський, І. М. Чістякова, Д. Д. Татакі, О. С. Білоусов, І. Б. Кривдіна, В. П. Кубко, С. Х. Яворський. К.: Каравела, 2018. 232 с.
8. Право власності: навчальний посібник. / Харитонов Є.О., Харитонова О.І., Некіт К.Г. - Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 256 с.
9. Авторське право і суміжні права в Україні. Вахонєва Т.М. навч. Посібник. Дакор: Київ, 2019. 2-ге вид., [перероб. і допов.]. 575 с.
10. Інтелектуальна власність та авторське право. Чістякова І.М., Кривдіна І.Б., Буряк Д.В. [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. навч. посібник для студентів ВНЗ. Каравела: Київ, 2019. 203 с.
11. Коваль І. Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч. посіб. Київ. Інтер Юрінком. 2018. 456 с.
12. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / [укл.: Л. Г. Ніколайчук, Л. Б. Демидчук]. - [вид. 2-ге., перероб. та доп.]. Львів:Видавництво ЛТЕУ, 2018. 172с.

Додаткова

1. Михайлюк О.Ю., Луцкер Т.В., Колосніченко О.В., Струмінська Т.В. Патент на промисловий зразок №42524. Двосторонне пальто з фактурним ефектом. дата реєстрації 12.10.2020, Бюл №.19. Номер заявки s2020 00412, дата подання заявки 24.02.2020, чинний з 12.17.2020.
2. Колосніченко М.В., Остапенко Н.В., Король Р.В., Радіонов Р.В., Рубанка А.І., Токар Г.М. Патент України на корисну модель №143731 Розвантажувальний жилет. МПК (2020.01) A41D 1/04. опубл. 10.08.2020, Бюл. № 15.

11 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України про охорону прав на винаходи і корисні моделі. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
2. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України про охорону прав на промислові зразки. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/print1218034688041545#Text>
3. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України про охорону прав на знаки для товарів і послуг. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545#Text>
4. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України про правову охорону географічних зазначень. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14/print1218034688041545#Text>
5. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80/print1218034688041545#Text>
6. Про авторське право і суміжні права: Закон України про авторське право і суміжні права. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
7. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України про охорону прав на сорти рослин. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>
8. Промислова власність у цифрах: бюлетень. [Електронний ресурс]. URL : <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2021.pdf>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від “_____” _____ 20____ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали та прізвище)